

lentos pačiai mokytojai, lenkdamiesi jos atminimi, dvasiniam ir kūrybiniam palikimui, turėdami pareigą tai išsaugoti", – baigė kalbą vicemeras. Atidengiant lentą skambėjo Linkuvos gimnazijos aštuntokės Emilijos Pukevičiūtės savos kūrybos daina, skirta mokytojai.

Grįžę į miestelio centrą visi dalyviai nusifotografavo prie paminklinio akmens „Čia mūsų namai“ ir susirinko į Linkuvos kultūros centrą, kurio mažojoje salėje ir muziejuje galėjo apžiūrėti mokytojai, visuomenės veikėjai, kultūros darbuotojai skirtą ekspoziciją.

Suskambo mokytojos mėgstamas romanas „Dainuok, jaunyste šviesiaplauke...“, atliekamas Linkuvos gimnazijos pedagogių, atsiminimų vakaro vedėja Marytė Pališkienė uždegė žvakelę ir po tylos minutės pakvietė žiūrėti dokumentinę apybraižą „Gyvenimas. Tarp išsipildymo ir siekiamybės“, kurią sukūrė ir pristatė buvęs mokinys Virginijus Kacilevičius. Vaizdo juostoje skamba gyvas mokytojos balsas, dviejų auklėtinų – Linkuvos gimnazijos mokytojos Birutės Deveikienės ir Šiaulių universiteto dėstytojo Stasio Tumėno, visą laiką besirūpinusių auklėtoja, mintys, tarmiškas mokytojos ir etnografo Kazimiero Kalibato pokalbis apie krašto sambarius, fragmentai iš LTV filmų „Linarūtė“ ir „Sambariai“ bei kita medžiaga.

Literatūrologė Donata Mitaitė, dalindamasi prisiminimais, pabrėžė, kad „Mokytojos gyvenimas buvo orus: be savigailos, susigūžimo, kad esi iš mažo provincijos miestelio“, ir didžiavosi: „Mano kolegos nustemba, kad apie Kamiu, Kafką aš pirmą kartą išgirdau Linkuvos vidurinėje, o ne Vilniaus universitete.“ Bendramintė pakruojietė Reda Jėčiūtė džiaugėsi be galo turtingos prigimties asmenybe, su kuria teko bendrauti, rengti literatūrinį susitikimą, dalyvauti ekspedicijose, ekskursijose... Gražų straipsnį apie S. Lovčikaitę rajono spaudoje paskelbęs „Žiemgalos“ draugijos vicepirmininkas Alfredas Šimkus kalbėjo apie S. Lovčikaitės kaip ansamblio „Linkava“ ir klubo „Linkuvos žiemgaliai“ įkūrėjos ir vadovės veiklą. Linkuvos seniūnė Kazimiera Bacevičienė prisiminė jos atkaklumą, ryžtą, net kategoriškumą ir svarbiausia – daugybę idėjų, kurių ne vieną teko kartu įgyvendinti. „Linkavos“ ansamblio veteranas, devyniasdešimt penkerių Albertas Juras, arba tiesiog dėdė Juras, džiaugėsi turėjęs tokią gražią, veiklią, įdomią ansamblio vadovę ir kartu pažinęs tiesų ir atvirą žmogų. Emociingas, gražus buvusios auklėtinės, ansamblio dalyvės, tautosakas pateikėjos Onos Bluzmienės anūkės Ritos Buiulytės-Variakojienės, dabar Pasvalio P. Vileišio gimnazijos mokytojos, pasakojimas nukėlė į mokyklinius metus, kelionę pas Tėvą Stanislavą... Ilgametė pedagogė Adelė Nikontienė, mokytojos kelią pradėjusi Linkuvoje, kartu dirbusi, kelis dešimtmečius bendravusi, pasakojo apie S. Lovčikaitės rūpinimąsi seserimi, apie jos pačios ligą ir sunkų išėjimą. Artimųjų vardu visiems padėjo krikšto dukra Elytė.

Buvo perskaitytas žemiečio kalbininko Kazimiero Garšvos laiškas, kuriuo kviečiama tinkamai sutikti ir įprasminti garbios mokytojos 85-ąjį gimtadienį šių metų gruodį – parašyti atsiminimų knygą. Tokią namų užduotį atlikti pažadėjo padėti ir „Žiemgalos“ draugijos pirmininkas Stasys Tumėnas, sakydamas, kad viena yra kalbėti, kas kita rašyti tekstas: „Mokytojos knyga „Linkava: tradicija dabartyje“ – tai J. Basanavičiaus premijos vertas darbas!“ Įprasminti S. Lovčikaitės atminimą kviečia ir Linkuvos kultūros centro direktorius Methardas Zubas: per Stasines, gegužį, žada surengti etnografinių ansamblių šventę. Baigdamas pasisakymus Linkuvos gimnazijos direktorius Vaclovas Stapušaitis dar kartą grįžo į tuos laikus, kai mokytojos idėjos ne visiems buvo

suprantamos, bet ji „taip mokėjo siekti tikslo, kad, rodos, ne ji, o tu pats viską padarei“.

Atsiminimų vakaro metu skambėjo gimnazijos mokinių, ansamblio „Linkava“ atliekamos dainos, ištraukos iš S. Lovčikaitės knygos „Tarp būties ir buities“ skaitė buvusi „Linkavos“ vadovė Dangirutė Šimkūnienė, liuanistės Aldona Ašmonavičienė, Birutė Deveikienė, tikybos mokytoja Vita Vilimienė. Pabaigoje skambėjusi bendra daina „Žemėj Lietuvos“ tarsi priminė visiems, kad reikia didžiulis savo žeme, kuri išaugina tokias asmenybes, kaip buvo mokytoja Stanislava Lovčikaitė.

REVIEW OF EVENTS

Aldona Ašmonavičienė

TEACHER STANISLAVA LOVČIKAITĖ'S FIRST DEATH ANNIVERSARY

Summary

On January 7, 1913 Linkuva lost its enlightened person, expert teacher, „Linkava“ folklore ensemble founder and long-standing head, Lithuanian honorary ethnographer Stanislava Lovčikaitė, and on January 11, 2014 commemorated her first death anniversary.

During the evening of memories sang the high school students and the ensemble „Linkava“, excerpts from Lovčikaitė's book "Between Existence and Mode of Life" were read by former „Linkava“ ensemble head Dangirutė Šimkūnienė, teachers of the Lithuanian language Aldona Ašmonavičienė and Birutė Deveikienė, religion teacher Vita Vilimienė. At the end of the evening all the people sang the song "In the Land of Lithuania", and it as if reminded everyone that they must be proud of their land, which produces such personalities as Teacher Stanislava Lovčikaitė.

Aldona Ašmonavičienė

Linkuvos gimnazija

Gimnazijos g. 32, Linkuvos m., LT-83435, Pakruojos r.

Gauta 2014 03 20

Atiduota spausdinti 2014 05 14

Biržų krašto muziejaus „Sėla“ bendruomenė

PRO MEMORIA

ANTANAS SEIBUTIS

(1961-11-07–2014-02-13)

Rokiškio žemės užaugintas, Antanas augtė į Biržų žemę žaigo, o kartu ir su muziejaus vardu suaugo, nes Antano biržiečiai niekaip negalėtų atsieti nuo Biržų muziejaus. Čia, Biržuose, tuometiniame Kraštotyros muziejuje, 1986 m. prasidėjo jo profesinis kelias. Tuometiniame Vilniaus valstybiniame V. Kapsuko universitete 1984 m. istorijos mokslų studijas baigęs jaunuolis neišvengė tarnystės sovietinėje armijoje, kur atitarnavus likimas atvedė į Biržus. Čia jis užaugo kaip specialistas, čia, muziejuje, surado ištikimą, jautrią gyvenimo draugę Daivą, kartu su kolegomis muziejininkais dalinosi vaikų – Mingailės ir Tado – gimimo džiaugsmu. Antaną biržiečiai pastebėjo rašantį Biržuose Atgimimo metraštyje (2010 m. apdovanotas kaip Lietuvos Atgimimo metraštininkas respublikiniame konkurse „Atgimimo istorija“), pažino, kada jis, sukaupęs nemažą žinių ir patirties bagažą, ėmė dalintis tuo rajono spaudos puslapiuose. Jo straipsniai imti publikuoti laikraščiuose „Biržiečių žodis“, „Biržų žinios“, vėliau – „Šiaurės Rytai“, „Panevėžio rytas“, mokslinės publikacijos – respublikiniuose leidiniuose „Muziejinkystės biuletenis“ (dabar „Muziejai“), „Krantai“, „Žiemgala“, „Šiaurietiški atšiverimai“, „Lietuvos pilys“, pastaraisiais metais – įvairiuose interneto portaluose.

Nuo 2004 m. vadovavęs muziejaus Istorinių

tyrimų skyriui, daug dėmesio skyrė mokslinių tyrimų publikavimui: buvo „Biržų krašto istorijos apybraižų“ (2006 m.) sudarytojas ir vienas autorių, jo straipsniai sugulė į knygas „Dangaus pavilioni. Aviacijos žingsniai Biržų krašte. Biržų aeroklubo istorija“ (2006 m.), „1918–1919 metai Biržų krašte. Vasario 16 Aktas, signatarai, pirmieji Lietuvos ministrai biržiečiai, Nepriklausomybės kovos, savanoriai, įvykiai, žmonės, datos“ (2008 m.), ne vieną straipsnį spėjo parengti būsimai monografijai apie Biržų valsčius.

Antanas buvo mokslinių konferencijų Biržų tvirtovės, regioninės istorijos klausimais rengėjas ir pranešėjas Lietuvoje ir užsienyje, įvairių tradicinių tapusių muziejaus renginių iniciatorius, susitikimų su visuomene rengėjas ir lektorius, skaitęs paskaitas rajono mokyklose, darbo kolektyvuose, valstybinių švenčių renginių metu, nenulstantis biržiečių pamėgtų edukacinių kelionių po Biržų kraštą vadovas. 2010 m. už Biržų krašto istorijos populiarinimą laikraščio „Šiaurės rytai“ skaitytojai A. Seibutį išrinko Biržų kultūros puoselėtoju.

Muziejuje įsivėlęs į darbinę diskusijas, aktyviai gindavo savo nuomonę, tačiau niekada neįsivėlė pykčio, nuoskaudos, jeigu jai nebūdavo priitariama. Solidus ir orus istorikas – jis niekada nebijodavo atrodyti keistai, juokingai įvairiuose edukaciniuose renginiuose, istorijos interpretaciniuose žaidimuose, muziejaus bendruomenės susibūrimuose.

Dar labai sunku suvokti, ko netekome...

REVIEW OF EVENTS

Community of Biržai Regional Museum "Sėla"

ANTANAS SEIBUTIS

PRO MEMORIA

(1961–2014)

Summary

Born in Rokiškis land, Antanas Seibutis began to love Biržai land, and at the same time the museum. Here, in Biržai, in earlier Ethnographic Museum, in 1986 began his professional path. In 1984, he graduated from Vilnius State Vincas Kapsukas University History department and the fate brought him to Biržai. Here he grew up as a specialist. Seibutis wrote Biržai Revival Chronicle (in 2010 he was awarded as a Lithuanian chronicler in the contest "Revival history"). Having accumulated considerable knowledge and experience he began to share it in newspapers and magazines of the district, and in recent years – in various internet portals.

Since 2004, as the head of Historical research department of the Museum, Seibutis paid much attention to the research publication: he was the compiler of "Biržai Regional History Essays" (2006), and one of the authors: his articles appeared in the books "Aviation Steps in Biržai Region. History of Biržai Aero Club" (2006), "The years 1918–1919 in Biržai Region. Act of February 16, the signatories, first Lithuanian Ministers from Biržai, Independence Struggle, Volunteers, Events, People, Dates" (2008). He even managed to prepare some articles for the future monograph on Biržai district.

Solid and dignified historian – he was never afraid to look weird and funny in various educational events, interpretive games and museum community gatherings.

Now it is very difficult to realize what we have lost...

Biržų krašto muziejaus „Sėla“

J. Radvilos g., LT-41175, Biržai

Gauta 2014 03 14

Atiduota spausdinti 2014 05 14